

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Будік Ігор Миколайович**,
1990 року народження, громадянин України
освіта вища: у **2011 році** закінчив **Харківський національний університет внутрішніх справ** за спеціальністю «Правознавство» та здобув кваліфікацію юриста (диплом спеціаліста).

З **вересня 2022 року** по теперішній час аспірант заочної форми навчання аспірантури (ад'юнктури) і докторантури Національної академії внутрішніх справ, виконав акредитовану освітньо-наукову програму **Національної академії внутрішніх справ**.

На сьогодні начальник відділу розслідування злочинів, виявлених ДПН (ДБН), управління розслідування особливо тяжких злочинів Головного слідчого управління Національної поліції України.

Разова спеціалізована вчена рада утворена наказом **Національної академії внутрішніх справ** від «16» травня **2025 року № 701**, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради -	Дмитра Тичини , доктора юридичних наук, старшого наукового співробітника, головного наукового співробітника науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності навчально-наукового інституту поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ.
--	---

Рецензентів -	Миколи Гелемея , кандидата юридичних наук, доцента, провідного наукового співробітника відділення організації наукової роботи здобувачів вищої освіти відділу організації наукової діяльності Національної академії внутрішніх справ;
---------------	--

Оксани Брисковської, кандидата юридичних наук, старшого наукового співробітника, провідного наукового співробітника науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності навчально-наукового інституту поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ.

Офіційних опонентів -	Дмитра Цехана , доктора юридичних наук, професора, професора кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності Національного університету «Одеська юридична академія»;
-----------------------	---

Єгора Назимка, доктора юридичних наук, професора, першого проректора Донецького державного університету внутрішніх справ.

на засіданні «09» липня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань «Право» Будіку Ігорю Миколайовичу на підставі публічного захисту дисертації «Запобігання злочинам у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, що вчиняють злочинні організації» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в Національній академії внутрішніх справ, МВС України, м. Київ.

Науковий керівник – Андрій Вознюк, доктор юридичних наук, професор, завідувач науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності навчально-наукового інституту поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація є комплексним науковим дослідженням сучасних проблем запобігання злочинам у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, що вчиняють злочинні організації. За результатами системного аналізу результатів теорії та правозастосовної практики, досвіду інших країн і міжнародних організацій аргументовано низку нових концептуальних положень, висновків і пропозицій щодо розв'язання цих проблем, зокрема:

вперше обґрунтовано необхідність виокремлення підстав кримінальної відповідальності за пропозицію незаконного виробництва, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збуту наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів шляхом: доповнення ст. 307 КК України підставами кримінальної відповідальності за таку пропозицію або виокремлення таких підстав в окремій статті – наприклад, у ст. 307-1 КК України;

вперше за результатами вивчення судової практики встановлено, що реалізація кримінальної відповідальності учасників злочинних організацій за злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів має такі особливості: близько 40 % вироків, винесених щодо учасників злочинних організацій, стосуються тих організованих злочинних об'єднань, які спеціалізуються на злочинах у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів; 13,6 % виправдувальних вироків за ст. 255 КК України пов'язані з недоведенням злочину; 51,4 % засуджених отримують більш м'яке покарання, ніж передбачено законом; у 92,7 % випадків призначення покарання за ст. 255 КК України та 74,9 % випадків призначення покарання за сукупністю злочинів таке покарання, як позбавлення волі, призначається в мінімально можливих межах санкції статті або навіть нижче від найнижчої межі, встановленої в цій санкції; найчастіше їх притягують до кримінальної відповідальності за ст. 307 КК України (85,7 %), ст. 306 КК України (10 %), ст. 309 КК України (8,6 %), ст. 311 КК України (8,6 %), ст. 321 КК України (8,6 %); нечисельними є випадки притягнення до кримінальної відповідальності також за ст. 305, 313, 315, 317, 320 КК України; у 57,1 % випадків з такими суб'єктами укладають угоди про визнання винуватості, а в 77,5% випадків укладення таких угод до засуджених застосовують звільнення від відбування покарання з випробуванням; майже 40 % засуджених реально не відбуває покарання у виді позбавлення волі на певний строк, оскільки їх звільняють від відбування покарання з випробуванням (ст. 75 КК України);

вперше з'ясовано стан учинення злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, що вчиняють злочинні організації, упродовж 2020–2024 рр., який характеризувався такими ознаками: 1) ці делікти займали значну частку серед усіх злочинів, учинених в організованих формах співучасті (близько 29,5 %); 2) спостерігається значне збільшення як кількості злочинів, учинених організованими групами та злочинними організаціями загалом (з 2020-го до 2024 року збільшилася в 2,2 раза), так і вчинених ними деліктів у сфері наркообігу (з 2020-го до 2024 року збільшилася в 1,8 раза); 3) частка злочинних організацій у сфері наркоторгівлі збільшилася з 12 % 2020 року до 21,5 % 2024 року; 4) частка злочинів, учинених організованими групами, навпаки, поступово зменшується (з 88 % 2020 року до 78,5 % 2024 року); 5) абсолютна кількість як злочинів, учинених організованими групами, так і злочинів, учинених злочинними організаціями, збільшується; 6) 2025 року й наступних роках очікується подальше зростання рівня як організованої злочинності загалом, так і у сфері наркообігу зокрема;

вперше встановлено основні тенденції, які характеризують сучасний організований наркобізнес: 1) використання цифрових технологій (даркнету, соціальних мереж, криптовалют тощо); 2) високий рівень організованості та масштабування злочинної діяльності; 3) соціальна інфільтрація та корупція; 4) адаптація до нових умов; 5) зростання обсягів внутрішнього виробництва синтетичних наркотиків; 6) очікується зростання попиту на наркотики серед військовослужбовців, що є новим викликом для правоохоронних органів;

вперше доведено, що звітність щодо боротьби з організованими злочинними об'єднаннями у сфері незаконного обігу наркотиків (форма № 1-ОЗ (місячна), затверджена наказом Генерального прокурора від 30 червня 2020 року № 299) не враховує найпоширеніші злочини, передбачені ст. 307 КК України, що суттєво спотворює реальну картину організованої наркозлочинності, а тому запропоновано оновлення підходів до формування звітності, що забезпечить об'єктивний облік наркозлочинів, підвищить аналітичний потенціал правоохоронних органів і сприятиме ефективнішій боротьбі з організованими злочинними об'єднаннями в цій сфері.

За своїм змістом дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом міністерства освіти та науки України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

Здобувач має 12 наукових публікацій за темою дисертації, серед яких 5 статей у виданнях, що включені МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, а також 7 тез доповідей у збірниках матеріалів конференцій та круглого столу. У наукових публікаціях у повній мірі обґрунтовуються отримані наукові результати відповідно до поставленої мети:

1. Вознюк А. А., Будік І. М. Реалізація кримінальної відповідальності учасників злочинних організацій за злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2022. Вип. 74, ч. 2. С. 199–207. (Серія «Право»). DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.74.68>.

2. Будік І. М. Кримінально-правова характеристика злочинних організацій у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів. *Вісник Луганського навчально-наукового інституту імені Е. О. Дідоренка*. 2023. Вип. 4 (104). С. 252–266. DOI: 10.33766/2786-9156.104.252-266.

3. Вознюк А. А., Будік І. М. Кримінологічна характеристика злочинних організацій у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів. *Вісник Луганського навчально-наукового інституту імені Е. О. Дідоренка*. 2024. Вип. 2 (106). С. 23–37. DOI: <https://doi.org/10.33766/2786-9156.106.2.23-37>.

4. Будік І. М. Детермінанти злочинів, що вчиняють учасники злочинних організацій в сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 5. С. 672–679. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.05.104>.

5. Будік І. М. Шляхи вдосконалення кримінально-правових інструментів протидії організованому наркобізнесу в Україні. *Вісник Луганського навчально-наукового інституту імені Е. О. Дідоренка*. 2024. Вип. 3 (107). С. 197–208. DOI: 10.32782/2786-9156.107.3.197-208.

У дискусії взяли участь члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор **Цехан Дмитро Миколайович**, професор кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності Національного університету «Одеська юридична академія», звернув увагу на те, що дисертація має як переваги, так і дискусійні положення. Наголосив на такому компоненті захисту як оцінка дисертанта. Зазначив про актуальність, важливість, завершеність дисертаційного дослідження, набуття здобувачем усіх необхідних компетентностей, які передбачаються для доктора філософії. Він є сформованим науковцем, що заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії.

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор **Назимко Єгор Сергійович**, перший проректор Донецького державного університету внутрішніх справ, виступив зазначивши про те, наукова робота, пов'язана з професійним життям дисертанта, який продемонстрував спробу наукового та методичного забезпечення покращення своєї практичної діяльності. Хочу відмітити, що департамент боротьби з наркозлочинністю сьогодні показує динаміку, використовує як вітчизняний, так і зарубіжний досвід протидії наркозлочинам. Ця робота виконувалася в межах наукової школи професора Вознюка Андрія. Питання запобігання і протидії організованій злочинності на порядку денному завжди в його учнів та його працях. Звернув увагу на те, що висновки в наукових працях щодо організованої злочинності повинні корелюватися з іншими видами

кримінальних правопорушень. Подякував за підготовку такого фахового аспіранта.

Рецензент – кандидат юридичних наук, доцент **Гелемей Микола Олегович**, провідний науковий співробітник відділення організації наукової роботи здобувачів вищої освіти відділу організації наукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, виступив, наголосивши повторно на актуальності теми. Звернув увагу, що здобувач заслуговує на присудження ступеня доктора філософії. Він володіє практичною складовою. Наукова праця не відірвана від реалій сьогодення, носить практичний характер, доказом чого є впровадження і апробація її результатів. Буду голосувати за присудження.

Рецензент – кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник **Брисковська Оксана Миколаївна**, провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності навчально-наукового інституту поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ, виступила зауваживши, що представлена робота є достойною, виконана на належному рівні. Здобувач належним чином представив своє дослідження продемонструвавши високий рівень обізнаності щодо досліджуваним проблем. Робота актуальна з практичної точки зору, виконана з дотриманням усіх нормативних вимог. Побажала здобувачеві успіхів у подальшій професійній і науковій роботі.

Голова ради – доктор юридичних наук, старший науковий співробітник **Тичина Дмитро Михайлович**, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності навчально-наукового інституту поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ, відзначив про розвиток наукової школи, продовження досліджень проблем протидії організованих злочинності на теренах України. Правильно підібрана тема дисертаційного дослідження дозволила комплексно розкрити усі питання роботи. Рекомендував врахувати усі висловленні побажання та зауваження в монографії, яку слід опублікувати за результатами цього дослідження. Робота стане в нагоді в практичній діяльності різних підрозділів, що здійснюють боротьбу з транснаціональною організованою злочинністю.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» - членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Будіку Ігорю Миколайовичу** ступінь доктора філософії з галузі знань «Право» за спеціальністю **081 «Право»**

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова
разової спеціалізованої вченої ради

Дмитро ТИЧИНА

